

Alternativ til det alternative

"Festivals are supposed to give the little guy a shot"

- Jon Fitzgerald (medstifter af Slamdance '95)

Der er ingen grund til at pege fingre ad Robert Redfords indsats i forhold til Sundance instituttet og dets årlige filmfestival i Utah. Fra dette hold har vi fået en stor mængde filmkunst, der har været – og sikkert også i fremtiden vil være – et forfriskende alternativ til det gumpetunge Hollywood-maskineris forudsigelige produkter. Men man kan på den anden side heller ikke klandre de unge, uafhængige filmskabere, at de gerne selv vil have indflydelse på deres værkers skæbne, og det er Sundance institutionen ikke længere i stand til at yde dem – den er, efter de 'helt uafhængiges' mening, gået hen og blevet 'hollywoodiseret'.

I USA gives der ingen kunststøtte, i alt fald slet ikke til purunge, håbefulde undergrundsinstruktører, der blæser på 'production values' og i stedet leger sig frem til nye æstetiske dimensioner indenfor filmmediet. Penge til denne type produktioner fremskaffes som oftest ved hårdt, fysisk arbejde eller slet og ret fupmageri. En kombination af opsparat løn og lidt gammeldags fusk gjorde det således muligt for Todd Phillips at stable filmen *Hated* (93) på benene. Phillips tjente nok på filmen til at realisere nye filmrelaterede projekter – bl.a. en New Yorker festival for uafhængige filmskabere. Nu er 'de uafhængige' jo en meget bred betegnelse, der både dækker 'den lille mand på gaden' og selskaber som FineLine og Miramax, der nærmest

benytter fascistiske forretningsmetoder for at holde de endnu svagere fra fadet. Og Phillips' festival er naturligvis ikke den eneste af sin art i New York, den er et konkret alternativ til New Directors – New Films (under ledelse af Richard Pena), der løber af stablen på samme tidspunkt – på samme måde som Slamdance er et synkront alternativ til Sundance. Om sine engagementer og tanker siger Phillips til Kosmorama: "Jeg kastede mig over filmproduktion fordi det så ud til at være et fedt forum at lave rav i. Den film, jeg hader mest for tiden er fx *Reality Bites* – hvem har sagt til Ben Stiller, at netop *han* skal være talerør for *min* generation? Det er ikke fordi, jeg hader de andre filmfestivaler – men jeg synes bare de gør for meget ud af 'art house' selskaberne såsom fx FineLine og Miramax. I de seneste år er disse festivaler blevet de rene affyringsramper for den slags selskabers nye produkter. Så jeg startede altså New York Underground Film Festival for at vise de *virkelige* uafhængiges værker, for de bliver nemlig altid afvist af de andre festivaler, fordi Miramax går ind og spiller med musklerne. Sidste år var vores festival en kæmpe succes, så her i marts 95 gør vi forsøget igen".

Todd Phillips er, som allerede nævnt, ikke den eneste, der synes, at lidt oprør er ved at være på sin plads. I Salt Lake City, Uta, tog en gruppe uafhængige instruktører sagen i egen hånd, da de erfarede, at

de havde meget lidt at skulle have sagt i forhold til det glamourøse Sundance. En af initiativtagerne, instruktøren Shane Kuhn, der har lavet filmen *Redneck*, forklarer motivet bag 'Slamdance '95 – Anarchy in Utah' således: "Som uafhængige filmskabere vil vi jo gerne have en smule indflydelse på hvordan det går vore værker, så vi besluttede at få lettet røven og komme igang med selv at gøre noget aktivt for udbredelsen af dem". Om at være i skyggen af institutionen Sundance siger initiativtagerne: "Slamdance '95 bestræber sig på at være en brugervenlig, ustresset festival for folk, der er trætte af de lange køer og dyre billetter ved Sundance festivalen".

"Jeg tror, at det Sundance er blevet til, er hvad de oprindeligt for enhver pris ikke ønskede at blive" – siger Slamdance instruktøren, Jon Fitzgerald, og der er måske noget om snakken, for fra Sundances ledende programlægger, Geoffrey Gilmores, side lyder kommentaren til Slamdance projektet: "Jeg synes ikke, at det, de gør, er det bedste, der kunne ske. Men samtidig forstår jeg godt deres uafhængige gejst. Det er sandt, at vi bør have flere 'first time independent filmmakers' med, og det har vi også planer om at få til næste år"... – så til næste år får vi måske et alternativ til alternativets alternativ, så meget nyt er der jo heller ikke under sundance!

Maren Pust